

Telegraful

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853

APARE SĂPTĂMÂNĂ

1853 de Mitropolitul Andreu Șaguna

Str. Șaguna 8

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Sibiu

2 ex. (Of.)

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Har și vraje

Este unul din marile merite ale lui H. Sauer de-a fi pus în opera lui epocală «Abendländische Entscheidung», pentru prima dată în scrisul teologic și filosofic al timpurilor moderne, din nou problema vrajei, a fermecării, a magiei și de-a fi avut curajul să-i afirme realitatea și s'o explice în sensul vechiu și creștin al cuvântului. Lumea contemporană nu mai vedea și nu mai admitea influința duhurilor rele asupra gândirii și vieții oamenilor luați ca inși și ca grupe ce fac istoria. Totul era explicat ca efort pornit din cuprinsul strict al naturii omenești, întregită sau influențată de procesele naturii cosmice, considerată de asemenea în limite total pozitive, materiale și energetice. H. Sauer vede lumea îngerilor asistând și ajutând pe oameni ca trimiși ai lui Dumnezeu, mai cu seamă în clipele decisive ale vieții lor individuale sau ale sorții comunităților naționale. Dar vede și pe demoni intervenind cu vajnic interes la aplecarea sufletelor omenești și a istoriei pe panta ce le convine lor. Dacă aceasta este viziunea statornică a popoarelor în cursul timpurilor și chiar a gânditorilor de elită, de ce nu s'ar cuprinde în ea adevărul și de ce s'ar cuprinde în explicația monovalentă care reduce tot ce se întâmplă pe scena vieții omenești la un singur izvor și acela oarecum automat, funcționând ca o lege sau ca un complex de legi implacabile? Nu e mai conformă explicația creștină cu sentimentul viu că ne aflăm într'o continuă și cruntă luptă cu răul, cu o forță care nu e naturală să fie, că e o antiteză reală, ca între două realități radical opuse, între binele căruia vrem să-i slujim și între răul pe care vrem să-l răpunem?

H. Sauer vede această concepție dramatică a istoriei, ca teren în care se amestecă între rândurile oamenilor și în sufletele lor, o lume de ființe suprafirești, unele bune altele rele, luptând împreună cu oamenii și ajutându-i, încă și înainte de creștinism, în spiritualitatea parsistă ca prelungire a unui rest bun din adevărul pe care l-a cunoscut omul primordial. De aceea el o consideră ca un element deosebit de intim și înrădăcinat în sufletul popoarelor arice, cari s'ar fi păstrat pe calea naturală mai aproape de adevăr, de înțelegerea justă a realității profunde decât alte rase de oameni. Creștinismul s'a altoit pe acest fond deosebit de ușor, ca pe o temelie naturală și înrudită. Așa încât e cu totul greșit de-a opune structura arică spiritualității creștine, de-a vedea această structură într'o tendință de-a explica monist și naturalist viața și istoria, și nu dualist și suprafiresc, ca creștinismul.

Opera lui H. Sauer este o monumentală replică teoriilor lui Rosenberg, care explică istoria dintr'o anumită calitate a sângelui, a rasei, și opune creștinismul structurii arice.

Influența demonilor asupra mentalității omului și asupra istoriei sub forma de vraje rea, de învârtoșare, de orbire spirituală, o expune H. Sauer comentând pe «Faust» al lui Goethe și convingerea poporului despre realitatea ei o deduce din toate basmele cari au ca temă principală vrăjirea unor ființe omenești și desvrăjirea lor prin intervenția unor ființe nobile, curate, ajutate de forțele binelui.

Faust este un exemplu de felul cum se folosește cel rău de farmecul personal al cuiva pentru a exercita prin el o influență nefastă asupra semenilor. El vrăjește pe Margareta pentru a o nenoroci. Dar și persoana prin care se exercită vraja sfârșește rău, așa cum ne arată pilda lui Faust. Diavolul ajută lui Faust nu cu alt scop și rezultat decât pentru a și-l robi cu totul și pentru vecie.

În fond povestea lui Faust cuprinde același mare adevăr ce se ascunde în toate povestirile poporului despre târgul ce-l face diavolul cu câte un om, în baza căruia îi dă comori și putere peste oameni, ca la urmă să-i ia în schimb sufletul lui sau al vre-unui copil al său.

În poveștile poporului român câte o babă rea, ce stă în legătură cu puterile nefaste și dușmane omului, vrăjește o fată cuminte și frumoasă de-o adoarme pentru lungă vreme, sau transformă câte un vrednic flăcău de împărat în cerb, porc etc., până ce vine un Făt-frumos cu suflet nevinovat, luptător în slujba binelui, cuviincios cu Sfânta Duminecă, milos cu furnicile și cu păsările, care cu ajutorul miraculos al acestei lumi bune, reușește să trezească din somnul îndelungat și să readucă în existența lor adevărată ființele vrăjite, deslegându-le de lanțurile cari le țineau într'o existență falsă, inferioară.

H. Sauer consideră, pe drept cuvânt, ca o imensă vraje, ca o învelitoare uriașă așezată pe spiritul omenirii moderne raționalismul care domnește exclusiv de aproape două sute de ani sub diverse forme. Raționalismul acesta este o vraje, e o legătură de solzi pe ochii sufletești ai omenirii, neîngăduindu-i să vadă altă realitate decât cea a omului, respectiv cea a naturii, neîngăduindu-i să vadă ceace-i atât de impunător, de copleșitor, de fundamental în viața: pe Dumnezeu.

Dar vraja aceasta poate să aibă și alte forme. Sunt multe feluri de orbiri individuale și colective. De

câteori ne isbim, la inși și la colectivități, de ciudate incapacități de-a vedea lucrurile limpezi, de-a admite adevăruri elementare, de pasiunea oarbă de-a nega valori și realități evidente, de-a suci realitatea văzând-o altfel, văzând unde e rău bine și unde e bine rău, ne aflăm în prezența unei vrăji rele. Uneori se vede cum vraja emană prin câte o persoană, alteori nici nu ști cum se produce. Parcă exală din diferite puncte ale atmosferei deodată; încep oamenii ici și colo să cugete într'un anumit fel sucit și primejdios, par'că vrând diabolic să înmulțească răul, să aducă haosul și desăgregarea.

Ceace-i și mai periculos este că mai totdeauna faptele și gândurile la cari îndeamnă starea de vraje par foarte bune. Sf. Părinți știu așa de bine să ne avertizeze de-a ne păzi de vrăjmașul omenirii care ni se prezintă pentru a ne înșela în înfățișarea îngerului luminii, atunci fiind mai periculos pentru că nu știm să ne ferim de el.

Starea de vraje e un fel de somnambulism spiritual; de aceea vorbesc basmele de aruncarea în somn prelung a fetei de împărat. Ea e o grozavă îngustare a spiritului și a libertății, o transformare a omului în automat ce se mișcă de par'că-i hipnotizat, fără să cugete, sau într'o ființă purtată de patimi. Deaceea vorbesc basmele de prefacerea fiului de împărat în porc sau alt animal. Și ce împărat e Părintele omului? Inșiși Dumnezeu. Din demnitatea fiului celui mai mare împărat, din armonia și desăvârșirea celei mai admirabile frumuseți spirituale, e coborât în starea de porcie.

Vraja este cea mai subtilă și mai periculoasă armă a celui rău, pentru că ea orbește pe om, de nu mai vede că face rău. Îl aruncă într'un cerc vicios, de unde nu mai poate ieși prin sine, sau prin ajutor omenesc, căci nu mai vede altceva ca bun decât ceace face. Dinăuntru nu poți vedea că ești în vraje.

Numai din afară se pot remarca drept semne ale ei două elemente: unilateralitatea și patima, cari dealtfel sunt strâns condiționate și înrudite. Omul de sub vraje nu primește alt punct de vedere, nu discută, nu dă altuia dreptate, sau chiar dacă o face, e numai la aparență. Dar care om nu e mai mult sau mai puțin astfel? Omul de sub vraje este apoi un om pătimaș până la furie. El n'are libertate. Prin toate patimile se îndesește în jurul spiritului nostru nouorul gros al vrajei. Vedem și acționăm numai așa cum ne poartă patimile noastre. Dar mai ales se remarcă aci patima exclusivismului, a unui fel de mândrie egoistă învârtoșată că numai tu ai dreptate. Și care om nu are mai mult sau mai puțin din patima aceasta și din toate celelate? De aceea ori unde e patimă și păcat, e și stare de vraje. Mai mult sau mai puțin la

toți. Numai în rare străfulgerări, în momente de sinceră rugăciune, de sinceră coborâre în noi sub privirea lui Dumnezeu, se despică cu totul întunecimea vrajei și vedem realitatea așa cum e, largă, senină, chemându-ne la înfrățire cu lumea, la înghenunchere fericită la picioarele Tatălui ceresc, dar și pândită de cel vrăjmaș, așa cum suntem și noi.

Vraja e ca o miasmă imprăștiată, în straturi mai groase sau mai transparente, în jurul tuturor de cel rău. El stă la pândă, cum zic rugăciunile, și adeseori ne întinează gândurile, răscăală patimile din noi, ne aruncă în dușmăni și fapte urâte, ne orbește cu un cuvânt.

Dar dacă nimeni nu scapă neînvăluit de vraja celui rău, aceasta nu înseamnă că nu stă asupra unora mai compactă, mai statornică, ținându-i într'o orbire mai crâncenă. Sunt oameni cari luptă împotriva ei, deși nu pot scăpa perfect, cu rugăciunea, cu asceza, cu smerenia, cu efortul de autostăpânire. Și sunt alții cari se predau integral ei, cu frenezie.

Într'un alt articol vom arăta cum harul e singurul mijloc prin care ne putem mântui de ea.

D. STĂNILOAE

Nr. 1637

Circulară

Către Onor. membri ai adunării protopopești electorale din Protopopiatul Sibiului

În temeiul delegației primite, la 19 Martie a. c. din partea Preavenaratului Consiliu Arhiepiscopesc pentru efectuarea alegerii de protopop în protopopiatul Sibiului și, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului de procedură la alegerea protopopilor, avem onoare a convoca la ședință Consiliul protopresbiteral, pe ziua de Luni, 7 Aprilie a. c., la ora 9 a. m. în cancelaria subsemnatului, pentru examinarea cererilor introduse la concurs și pentru stabilirea listei de candidare la postul de protopop al Sibiului.

Convoc totodată pe aceeași zi, Luni, 7 Aprilie a. c. Onorata Adunare protopopească electorală, la ora 11 a. m. în Aula Academiei teologice «Andreiane» Sibiu.

Înainte de alegere, se va săvârși, la ora 10:30 Invocarea Duhului Sfânt, în Catedrala mitropoliei, la care sunt invitați să ia parte toți membrii clerici și mireni, reglementari și ad-hoc ai Adunării protopopești electorale.

Sibiu, la 20 Martie 1941.

Arhimandrit T. Scorobet
comisar consistorial

Dumineca Bolnavilor

Și anul acesta Dumineca bolnavilor s'a serbat în duhul misiunii sfinte a Bisericii de ajutorare și mângâiere a celor suferinzi. Cercetarea și ajutorarea acestora este poruncă veșnică a Mântuitorului, iar observarea ei rămâne permanent în sarcina fiecărui creștin, așa că timpul și modalitatea de a-i satisface sunt nelimitate.

Totuși, pentru a i se da o deosebită semnificație, **Inalt Prea Sfințita Sa Mitropolitul nostru Nicolae** a luat în anul 1926 dispozițiunea, printr'un ordin circular către toată preoșimea din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, ca a doua Duminică din postul Sf. Paști să fie închinată cu deosebită atențiune grijei și slujirii pentru cei bolnavi.

Preoșii în această Duminică se apropie cu mai multă căldură și dragoste de patul suferinții fiilor lor duhovnicești. În timpul sfintei liturghii rostesc rugăciuni deosebite pentru ei, strâng danii în bani și alimente dela cei sănătoși și în după amiaza zilei îi vizitează pe fiecare la casele lor, împărțindu-le ofrandele și împărțindu-le cuvântul mângâitor și întremător al Bisericii Domnului. Pe cei pregătiți din timp îi cuminecă.

În Sibiu, Dumineca bolnavilor, ca și în anii trecuți, s'a serbat cu multă sărguință și dragoste. Preoșimea, împărțită din timp pe echipe, a pornit la lucru des de dimineață.

În spitalul civil, militar, de alienați și azilul de bătrâni, au slujit sfânta liturghie, au predicat, au spovedit și cuminecat pe cei încercați de suferințe zac pe paturi de boală sau își petrec bătrânețele în neputințe. În toate locurile s'a săvârșit sf. Maslu, ca prin minunea timpului și rugăciunilor calde ale preoșilor Dumnezeu să se milostivească de fiii Săi ajunși la prag de încercare. Și cu această ocaziune s'au împărțit, în chip gratuit, un număr mare de broșuri cu cuprins religios și moral, cari astâmpără setea sufletului dornic după cuvântul adevărat al Domnului.

După masă la ora 5, **Inalt Prea Sf. Sa Mitropolitul nostru Nicolae**, însoțit de doi consilieri arhiepiscopesci, a vizitat spitalul militar, care ocrotește aproape 500 de bolnavi. Timp de două ore **Inalt Prea Sfinția Sa** a petrecut în mijlocul bolnavilor. A trecut din secție în secție, oprindu-se la căpătâiul a mai bine de 200 de suferinzi. Părinteasca dragoste a Ierarhului s'a revărsat din belșug în sfaturi, mângâieri și încurajări. Fiecărui bolnav i-a făcut ca dar o cârtică de rugăciuni.

Suntem siguri că arhierasca binecuvântare împărțită cu dragoste părintească de **Inalt Prea Sfinția Sa**, ca și vizita făcută, au alinat suferințe și au infiripat nădejdi de sănătate.

Alex. Popa

Nr. 1756/1941

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că erezii după Pr. Ioan Pop din parohia Sămbăta de sus, protopopiatul Făgăraș, decedat la 1 Februarie 1941, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au primit dela Cassa Arhiepiscopozană din Sibiu, în numerar fără nici o rețineră, ajutorul preoțesc de Lei 40.000 (patruzecimii lei).

Sibiul, din ședința secției economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 14 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Cuvântarea M. Sale Regelui la investirea noilor chiriarhi

În sala Tronului, la Palatul regal din București, s'a desfășurat, în 13 I. c., cum am arătat în numărul precedent al foii, solemnitatea investirii noilor chiriarhi ai bisericii noastre ortodoxe: I. P. S. mitropolit Tit Simedrea al Bucovinei, P. S. episcop Grigorie Leu al Hușilor, și P. S. episcop Vasile Lăzărescu al Timișoarei.

Cuvântarea M. Sale Regelui **Mihai I** către următorii arhieriei, cu ocazia investirii, este următoarea:

Inalt Prea Sfințite și Prea Sfințiți Părinți, — Țin să vă mulțumesc dela început pentru ațelese cuvinte ce Ni-ați adresat azi, când potrivit datinei strămoșești și legilor țării, Vă întăresc în scaunele arhieresti, în care ați fost aleși prin voința lui Dumnezeu exprimată de glasul poporului binecredincios. Vă mulțumesc pentru făgăduințele cu care v'ați legat înaintea Tatălui ceresc și a Mea de a păstori eparhiile și turma ce vi s'a încredințat cu adevărată frică de Dumnezeu și cu desăvârșită iubire de patrie și de neam.

Ne dăm seama cu toții că niciodată ca azi, când lumea întreagă se cutremură de freacă a urii și al patimilor, nu vom găsi un sprijin mai puternic pentru credința noastră în pacea cea dreaptă și în iubirea izbăvitoare de suflete și de neamuri, decât în învățătura Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Faceți ca această sfântă învățătură să fie apă vie, tămăduitoare de dureri, întăritoare de speranțe drepte în mijlocul poporului păstorit.

Duceți această sfântă apă vie, mângâietoare de suflete și întăritoare de speranțe, pretutindeni unde datorită de păstori vă cheamă de azi înaintea. Ea este de sigur mai necesară acolo unde credincioșii îndură mai grele suferințe morale; ea este tot atât de necesară în noua curte a Eparhiei Timișoarei, care își așteaptă cu atâta nerăbdare păstorul rânduit.

Inalt Prea Sfințite și Prea Sfințiți Părinți, — Plecând de aici la eparhiile Prea Sfinților Voastre, gândul și inima Mea și a celor din jurul Meu Vă însoțesc cu toată încrederea și dragostea pentru marea operă creștinească și românească ce aveți de îndeplinit. Vă fac deci, cele mai călduroase urări de izbândă în această operă și rog pe cel Atotputernic să vă ajute și să vă binecuvinteze atât pe Prea Sfinții Voastre, cât și pe credincioșii eparhiilor ce vi s'au încredințat.

† Nicolae Titulescu

Bărbatul care a jucat pe vremuri un rol atât de mare în politica României, Nicolae Titulescu, s'a stins în seara de Luni, 17 Martie 1941, la Cannes, unde era bolnav de mai mult timp. Fostul ministru de externe al României e născut în cetatea Banilor, în Craiova, la anul 1883; a făcut strălucite studii la facultatea de drept în Paris. În 1905 e profesor de drept civil la universitatea din Iași, apoi după câțiva ani la cea din București. În 1912 e deputat în parlament, iar în 1919 ia parte la conferința de pace dela Paris. Ministru în mai multe rânduri, a reprezentat România la Londra ca ministru plenipotențiar, apoi ca delegat a făcut parte din Societatea Națiunilor la Geneva, unde este ales de două ori președinte. În chestiunea optanșilor obține, împotriva contelui Apponyi, un mare succes.

Nu e momentul să rostim judecăți asupra politicii lui, acum pe marginea mormântului deschis și în împrejurările de azi. Se cuvine totuși să remarcăm din memorabilul lui discurs ținut la Liga Națiunilor următoarele cuvinte pline de demnitate și de conștiința drepturilor noastre pe aceste plaiuri:

„Onorabilul delegat al Ungariei a mers până la a spune: „Atunci când cineva nu are tradiție, se sprijină pe propagandă”.

„Românii n'au tradiție? Așezați pe meleaguri pe cari n'au încetat să le locuiască de când au fost aduși de împărății Romei, românii se găseau acolo pentru a primi pe ungurii cari veneau din Asia.

„De două mii de ani, sunt în măsură să spună poporului ungar, care se fâlește cu o tradiție numai milenară: „Suntem tot aici, rămâneți fiindcă ați venit, dar cu condiția ca să-și păstreze fiecare locul.” —

Osemintele fostului bărbat politic se vor aduce, la dorința lui, în Țară pentru a fi înhumate la Brașov.

Dumnezeu să-l odihnească în corțurile dreptilor.

Sibiul își cinstește înaintemergătorii

Secția istorică a Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român «Astra» a organizat o ședință comemorativă închinată marilor bărbați ardeleni, dr. Petre Șpan și Teodor V. Păcățianu, acesta din urmă decedat la 11 Februarie a. c. în al 89-lea an al vieții în Clujul ocupat.

Ședința comemorativă a fost precedată de o slujbă a parastasului, oficiată în catedrala mitropolitană de un sobor de preoți, compus din C. C. L. L. arhimandritul Virgil Nistor, Gheorghe Maior, I. Gavra și diaconii: Cirov și Macarie.

Se aflau de față numeroși intelectuali în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, general Georgescu Pion, Prof. dr. Ion Drăgoi, prorectorul universității; prof. univ. Ion Lupaș, Onisifor Ghibu, Stanciu, Lucian Blaga, dr. Gheorghe Preda, vicepreședintele «Astreii», dr. Stăniloae Dumitru, rectorul Academiei teologice; prof. Silviu Teosu, președintele despărțământului Sibiu al «Astreii». etc.

La ora 11 a urmat în aula Academiei teologice Andreiene ședința comemorativă, care a fost deschisă de d. dr. Gh. Preda, vicepreședintele «Astreii», care a pus în lumină faptele meritorii — de gazetar și luptător naționalist — ale celui care a fost Teodor V. Păcățianu.

A luat apoi cuvântul d. dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei teologice «Andreiene» și redactor al organului «Telegraful Român», — al cărui redactor a fost între anii 1911—1917 regretatul Teodor V. Păcățianu. În cuvântarea sa părintele rector dr. Dumitru Stăniloae a stăruit asupra prodigioasei activități pe care a desfășurat-o ca gazetar autorul «Cărții de aur».—

D. prof. universitar I. Crăciun a evidențiat câteva din pasagiile mai importante din scrisul răposatului T. V. Păcățianu.

Ca unul care l-a cunoscut sub toate raporturile, d. Ion Lupaș, profesor universitar și membru al Academiei Române, a arătat suferințele și martirajul pe care l-a îndurat Teodor V. Păcățianu pentru îndrăzneala cu care a dat la iveală o serie de articole de duh românesc, cari au culminat apoi cu «Cartea de aur» în care sunt înfrunghiate toate luptele politice și naționale ale românilor ardeleni.—

Implinindu-se trei decenii dela moartea marelui cărturar și profesor pedagog, care a fost dr. Petre Șpan, d. prof. Onisifor Ghibu, în cadrul unei conferințe, a vorbit despre opera fostului profesor al Seminarului Andreian pe care îl prezintă ca pe un adevărat apostol slujitor al catedrei.

De încheiere conferințiarul arată că secția școlară a «Astreii» va consacra un volum omagial marelui român și profesor care a fost dr. Petre Șpan.

Vasile Aaron: Cel din-tâi autor al unei lucrări juridice în limba română

În cadrul conferințelor Extensiunii Academice din Brașov, dl Prof. Semproniu Lupaș dela Academia comercială, a desvâluit figura oșebit de interesantă a lui Vasile Aaron, autor al câtorva opere literare tipărite la începutul veacului trecut și începătorul literaturii juridice în graiu românesc.

După ce a studiat «jura» la Cluj, Vasile Aron a îndeplinit la Sibiu funcțiunile de «jurat-procurator» și juriconsult al mitropoliei ortodoxe. Aici a scris un tratat de procedură în fața instanțelor bisericesti, cari erau îndreptățite să judece cauzele disciplinare ale clerului și cele privitoare la starea civilă (divorț, etc). O copie a acestei lucrări — scrisă cu litere cirile — s'a găsit nu de mult la Maria Borgia din Săliște. Caligraful se crede că a fost o față bisericască din Săliște. Prefața, scrisă la Sibiu, e datată 1 Octomvrie 1805. «Telegraful Român», nr. 76 din 1868, face pomenire de existența acestei lucrări, care a fost bine apreciată de congresul eparhial din acel an.

Prefața, redactată într'un graiu delicios, începe așa: «Câtă ară clerul de religia răsăritului, din Marele Prințat al Ardealului și părțile lui împreunate, ba și din Ungaria și din Banat, de o Practicească Invățătură și îndreptare în Praxisul Forumurilor Bisericești, cunosc toți aceia cari și după câștigarea mai înalțelor științe, fără de a practicării lângă vreun forum de judecată, ca Preoți sau ca Protopopi, se îndatorează a vătăui, a cerne cauzele supușilor păstoriceștii sale Griji și allele asemenea, din dregătorie și afară din dregătorie chemării sale a săvârși.» Acest îndrumar părea cu atât mai necesar, cu cât... «încă până acum nici o îndreptare în această treabă se găsește a se fi ivit.» Autorul ar fi vrut ca lucrarea să fie cât mai pe înțelesul tuturor, de aceea ar fi vrut să evite întrebunțarea termenilor latinești, uzitați în limbajul juridic, lucru de altfel cu neputință, pentru că acestor termeni le corespundeau noțiuni precise, cari nu puteau fi redade prin expresiuni echivalente sau talmăciri. Pentru că nu a putut evita acești termeni, Vasile Aaron se scuză astfel: «Netăgăduind lucru este, precum multe cuvinte dela Limba Latinească întru această Cărtică am întrebunțat. Pricina este neaverea și sărăcia limbii Noastre, în care lipsă fiind limba ungurească, asemenea a fi năzuim la limba latinească... așisderea alte neamuri mai procoposite în treburile profesurilor, multe cuvinte au întrebunțat dela Latini, deci dacă strănele limbii au fost silite a se împrumuta dela limba latinească, ca dela o străină găzdacă, ce rușine sau mirare poate fi, că eu în limba românească m'am împrumutat dela Maica limbă latinească?»

Lucrarea lui Vasile Aaron e un adevăr tratat de procedură, în care este desvâluită întreagă această materie; se insistă însă în special asupra cauzelor „disciplinare”, pe care autorul le numește «cauze personalicești», și asupra proceselor de divorț, indicându-ni-se deosebirile de procedură în aceste cauze și în procesele de drept comun.

O parte însemnată a lucrării se ocupă de afacerea «vătășurilor», adevărată de ascultările de martori, cărora, după câte se pare, li se acorda în acea vreme o deosebită importanță. De asemenea luarea jurământului trebuie să fi fost o adevărată ceremonie, nu o simplă formalitate. Ni se dă formula după care trebuiau jurați creștinii de religia răsăritului și care era aceasta:

«Așa să-ți ajute Dumnezeu, Tatăl Fiul și Duhul Sfânt, un Dumnezeu adevărat, Sfânta Troiță, Maica Preacurată, toți Sfinții lui Dumnezeu, Sfânta Cruce, Sfânta Biserică, Sfânta Evanghelie, pita, sarea, lumina și cuminecătura cea dela

moarte, patru posturi într'un an, două zile de post într'o săptămână, toate zilele de rugăciune, comăndarea, deslegarea, doisprezece Apostoli, așa să te rabde pământul, așa să ai parte de ale tale păcate de moarte, de copii, precum ce știți, ce ai auzit, ce ai văzut, ce ai pomenit, vei spune cu mare dreptate, fără făfărie, fără părtinire și fără mânie. Așa să-ți ajute Dumnezeu și așa să-ți dea spășanie sufletului tău.

Inaugurarea unei școli confesionale ortodoxe

Episcopia ortodoxă română a Orăzii a inaugurat, în cadrul evenimentului festiv, școala sa de la Beiuș, menită să ne dea conducători viitoare ale grădiniilor de copii.

Solemnitatea inaugurării, din Dumineca Ortodoxiei, s'a început cu liturghie arhiererească slujită de P. S. episcop Nicolae al Orăzii, înconjurat de un sobor de preoți, după care a urmat, în sala școlii normale, desfășurarea unui program ales de cântări religioase și cuvântări ocazionale.

A vorbit întâi, în numele ministerului, dl subsecretar de stat, *Ion Sandu*, despre însemnătatea școlilor noastre confesionale, constatând cu bucurie faptul de revenire la tradiția mitropolitului Șaguna, de strălucită amintire.

Frumoasă și cuprinzătoare cuvântare a rostit, și la acest prilej, P. S. episcop Nicolae, spunând între altele:

„La noi, la români, cele dintâi școli s'au născut și au ieșit din tinda bisericii, cu jertfa bisericii, iar cele dintâi manuale au fost cărțile bisericești: Ceaslovul și Psaltirea. De aceea istoria bisericii românești este istoria școlii și a culturii românești. Slujba lui Hristos, împlinită cu râvnă, neamul dela peire l-a salvat. În România mare școlile bisericii au fost statificate, dar biserica n'a încetat o clipă să lupte pentru redobândirea drepturilor ei pierdute și firești.

„După marea și nealinată durere din vara anului 1940, noi, cei din eparhia Orăzii, cari am fost expulzați brutal de autoritățile maghiare și ne-am înjghebat rosturile vieții noastre vremelnice în Beiuș, avem astăzi cea dintâi bucurie mare și curată. Datorăm această bucurie solicitudinii și înțelegerii largi și superioare pe care o are, cu privire la rosturile bisericii în stat, dl general Ion Antonescu, conducătorul statului român și președintele consiliului de miniștri. Prin acest act dl general a devenit marele binefăcător al eparhiei noastre și a trecut în rândul și în poemelnicul ctitorilor de prea vrednică și veșnică pomenire a Episcopiei de Oradea.

„Dorim să facem grădini de copii, grădini ale nevinovăției, sfinte grădini de copii; grădini ale îngerilor în trup! Căci o școală confesională înseamnă școală credinței și a iubirii, prin care toate biruesc; școală a bisericii înseamnă școală a caracterelor și a virtuților prin care toate se împlinesc. Dorim, ca părinte duhovnicesc, să facem împreună din această școală — peste veacuri — un institut de elită spre slava bisericii și spre binele scumpei noastre țări.

La urmă a vorbit dl general P. Dumitrescu, felicitând pe vrednicul nostru arhierou în numele dlui general Antonescu, și dorindu-i să-l vadă, cât mai curând, înscăunat la reședința sa din Oradea.

Nr. 1777/1941.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că erezii după Păr. Ioachim Ivan din parohia Podele, protopopiatul Zarand, decedat la 2 Februarie 1941, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au primit dela Cassa Arhiepiscopozană din Sibiu, în numerar fără nici o rețineră, ajutorul preoțesc de Lei 40.000 (patruzecimii lei).

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului Arhiepiscopozesc, ținută la 14 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopozesc

Puterea credinței

„Cred Doamne! Ajută necredinței mele“ (Marcu 9, 24).

În întunecatele și inviforatele vremuri, prin care străbatem astăzi, — singura lumină în stare să ne scoată din orbecăirea în întuneric și să ne călăuzească pașii pe cărările vieții celei adevărate, este lumina credinței creștine; singura putere care ne poate ridica din slăbănogia fizică și spirituală, în care ne sbatem, este puterea credinței în Hristos.

Astăzi, când în toate bisericile se prăznuiește Dumineca Bolnavilor, așezată din înțelepciunea și spiritul organizator al I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului — nu pentru că îngrijirea bolnavilor ar trebui să se mărginească la o singură zi din an, ci ca un memento că această îngrijire trebuie să fie continuă și intensă — Biserica pune în fața ochilor sufletului nostru vindecarea minunată a unui slăbănog. Slăbănogul din Capernaum, icoana plastică și vie a slăbiciunii și neputinței omenirii îndepărtate de Hristos și goală de credința în El.

Om modern, increzut orbește în puterea rațiunii sale, spirit ultracritic care cercetează și despice totul, a supus sub privirea rece a instrumentelor sale științifice, toate faptele vieții, inclusiv faptul credinței, pe care l-a reprob și înlăturat din viață! Lipsit de lumina călăuzitoare și de puterea credinței, prins în ghiarele încrederei prea mari în puterile sale proprii și ale îngâmfării, s'a străduit a ne mândri de sub tutela Cerului, scoțând pe Dumnezeu din centrul preocupărilor sale și punându-se pe sine însuși în locul lui Dumnezeu. Prin tehnica și știința a căutat să se facă stăpân pe natură și să-și clădească o fericire pământească. Această emancipare de sub îndrumarea și puterea credinței l-a aruncat năvalnic în noroiul păcatelor și al patimilor, în văltoarea unor deslanșuri sălbatice, care au drept rezultat final crâncenul război de astăzi. Și iată-l pe bietul om obosit și trist, neputincios și numai umbră de om, lipsit de orientare și suspendat în hăul desănejdii, cerșind mila lui Dumnezeu. Suntem în marginea prăpastiei și strigăm cu disperare ca odinioară apostolii pe marea infuriată a Tiberiadei: „Doamne, mântuește-ne, că pierim“, (Mat. 8, 25).

După nimic nu-i mai însetată lumea ca după putere. Cel mai tare caută să strivească pe cel mai slab, străduindu-se să devină cel mai puternic. Lupta nebună după putere, acesta-i ritmul vremii noastre. Și totuși... omul n'a fost niciodată mai slab decât astăzi, mai ținut pe patul neputințelor, ca și slăbănogul. Simțământul acestei slăbiciuni îl chină cumplit, îl face să fie nefericit; el vrea să scape de această slăbiciune, dar nu știe cum să scape!

Slăbănogul din Capernaum vindecat în mod minunat de Mântuitorul simbolizează omenirea înzdrăvenită prin puterea credinței în Hristos. El a fost neputincios câtă vreme n'a avut credință în Hristos. Și noi suntem slabi, pentru că n'avem credință! El s'a vindecat prin puterea credinței sale. Mântuitorul a spus slăbănogului: „Școală-te...“ și atunci s'a petrecut în acel slăbănog o minune: în clipa în care a crezut în Mântuitorul, în linița lui s'a trezit puterea, care până atunci era stinsă. Fapta aceasta simbolizează lucrarea Mântuitorului, pe care o face El în fiecare din noi, dacă credem cu tărie în El.

Izvorul puterii este acolo unde-i și viața, căci puterea este un simplu atribut al vieții, o manifestare a ei; iar viața e în Dumnezeu. Și cum în Hristos avem pe Dumnezeu făcut om, nu există în altcineva putere și mântuire! Numai în Hristos găsim putere!

Cum vine această putere în noi? Prin credință tare! Cine crede în Hristos se ridică din slăbănogie. Mântuitorul este și azi, și mâne și pururea același izvor de putere, ca și odinioară în Capernaum. Dacă totuși suntem slabi, vina e a noastră, că nu ne îndreptăm cu toată credința spre El.

* Predică la Dumineca a II-a din Post.

Cu adevărat, nebănuit de mare e puterea credinței. Despre aceasta ne incredințeam însuși Mântuitorul când zice tatălui fiului lunatic demonizat: „De poți crede, toate sunt cu putință celui ce crede“, (Marcu 9, 23); iar apostolilor le spune: „Dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo! Și se va muta și nimic nu va fi cu neputință“ (Mat. 17, 20). Ce n'osemnează o credință „cât un grăunte de muștar“? Însemnează o credință cu un cuprins mic, care nu-i întemeiată pe argumente ample, dar care-i puternică și ține cu tărie la adevărul că Hristos e Fiul lui Dumnezeu. O atare credință poate săvârși lucruri cari la n'ceptut ni se par imposibile, pentru că lucrează în numele lui Hristos, cu puterea lui, care-i atotputernic.

Credința luminează și călăuzește mintea omului spre cunoașterea lui Dumnezeu și pătrunderea tuturor tainelor vieții. La lumina credinței, se limpezesc toate tainele și se desleagă toate problemele vieții. Ea potolește toate frământările lăuntrice și este pârghia de echilibru a vieții. Omul credincios descopere cu ochiul interior al spiritului sensul spiritual a tot ce există, nu mai poate trăi împotriva și fără Dumnezeu, ci caută totdeauna să-L realizeze în viață.

Credința-i o uriașă forță dinamică și mântuitoare: Mânați de puterea credinței, sf. Apostoli au învins lumea; prin credință s'a vindecat de paralizie sluga sutașului din Capernaum; prin credință s'a vindecat femeia ce suferea de scurgere de sânge; prin credință a dobândit lair învierea fiicei sale; în fine, ca răsplată a credinței a săvârșit Mântuitorul un sir întreg de minuni; prin puterea credinței mucenicii au sfidat moartea cu zâmbetul pe buze.

Credința-i un factor puternic de regenerare și înviere morală. Dacă suntem cu ea în suflet și în viață, simțim cum un duh nou, întocmai ca un duh de primăvară, suflă renăscător peste întinderile sufletelor noastre.

Credința-i temelia progresului și a fericirii în viața pământească. Cine crede cu tărie, are spor în toate; progresul și mulțumirea sufletuască îl însoțesc în toate clipele vieții. Epocile de glorie și progres ale națiunilor creștine au fost acelea, în care a înflorit mai mult credința.

Puterea minunată a credinței s'a dovedit mai ales în istoria neamului nostru. Credința în Hristos a fost pârghia de re-

zistență în fața tuturor vitregiilor sorții, cefatea nebiruită în care ue-am păstrat ființa ca neam. Credința tare în viitorul strălucit al neamului nostru ne-a oțelit și îndărjit în luptă și ne-a croit cărările viitorului.

Astăzi, neamul trece prin grea cumpană! El se poate mântui numai prin credință! Când e vorba de izbăvirea neamului, să ne aducem aminte că slăbănogul din sf. Evanghelie de azi nu s'a mântuit singur, ci prin colaborarea celor patru înși, cari l-au purtat cu patul. Mântuitorul a ținut seamă și de credința acestora. De aici se desprinde lămurit pentru noi învățătura, că: Mântuirea neamului nostru nu vine prin unul singur (oricât ar fi el de vrednic), ci numai prin noi toți. De aceea se cere, mai ales în zilele din urmă, unitate și solidaritate. Pe acestea le poate realiza și susține numai credința în Hristos. Credința ortodoxă solidarizează prin conținutul ei — căci doctrina Mântuitorului propoveduiește iubire, egalitate, frățietate, eroism și jertfă) și dinamizează prin avântul ei. În focul credinței se topesc toate deosebirile de stare socială și de vârstă și sub aripa ei ocrotitoare se clădește unitatea și solidaritatea, se retrezesc energiile neamului și mai presus de toate se durează spiritul de jertfă și dăruire pentru patrie!

Solidaritatea și spiritul de dăruire îl promovează și Dumineca bolnavilor prin felul cum e organizată; căci în această zi — în toate bisericile și spitalele — pe lângă împărțirea sf. Taine, bolnavii primesc ajutorul spiritual (cercetare, sfat, îmbărbătare) și material (colecte, hrană) al credincioșilor.

Doamne Iisuse Hristoase, stăpânul vieții și al morții, îngăduie-ne acum, când gândurile și nădejile ni se înalță spre Tine, să îngenunchem smeriți, să ne culcăm, înlăcrimați, capul pe scumpele Tale picioare și să ne rugăm cu inimile strânse în văltoarea clocotitoare a vieții aspre de azi, dar și cu sufletul înfiorat de adâncul puterii Tale: Apropie-te de noi și ajută-ne să ne ridicăm din slăbănogie, în care ne sbatem; dă-ne puterea Ta, biruință din biruința Ta! Aprinde în noi, puternică, flacăra credinței nestrămutate în Tine! Credem, Doamne, în Tine și dacă credința noastră nu-i îndestulitoare, dă-ne ajutorul Tău, ca să poată dispărea din sufletul nostru orice umbră de necredință. Pentru că să nu mai trăim în mormântul păcatelor noastre, ci să ne ridicăm din moarte la viață. Să ne ridicăm din patul slăbănogiei fizice și morale și să umblăm în calea Ta și în duhul Tău! Amin.

Prof. Dr. Corneliu Sârbu

Probleme - Recensii - Comentarii

Postul și credincioșii. — Sântem în postul mare. Postul, conceput creștinesc, este mobilizarea tuturor puterilor sufletesti spre o continuă înălțare din pământescul efemer. Este înfrângerea poftelor și a patimilor. Este renașterea virtuților latente și trăirea lor cu orice risc.

Lucrul acesta va fi poate greu, dar valoarea lui ni-o arată însuși Domnul Hristos când zice: „Acest fel nu iese, decât cu post și cu rugăciune“, (e vorba de scoaterea duhurilor satanei).

Postul are să fie o permanentizare a luptei cu ispită, o continuă strunire, călătorie pe margini de abisuri cu privire spre cer, neîntreruptă ținere de poala dumnezeirii cu dreapta, iar cu stânga de lutul din noi, cum spunea Pasteur.

Conceput și practicat așa, postul reface conștiința, renaște omul, reface aripile frânte ale virtuților și înalță pe om deasupra celor vremelnice.

El desleagă nava, dela țârmul pământesc, de legăturile patimilor, și cu pânze noi o face să plutească pe marea divinității, unde nu sânt nici furtuni, nici stânci de poticnire, ci pace, și liniște, și fericire.

Postul, adevărat și bine primit, este

înfrânarea limbii, lăpădarea obiceiului de clevetire și de grăirea neadevărului, ocultura tuturor răutăților, la care ne ispitește duhul satanei.

Când lumea caută viața sobră și calea de spiritualizare din materialismul zilei, când pilda samarineanului, cu ajutorarea deaproapei căzut în nenorocire, se cere înfăptuită, viața noastră trebuie să ia drept pildă pe Daniil în Babilon, pe Ioan Botezătorul în pustiu la Iordanul, și pe Mântuitorul în pustie: E calea ce ni-a aduce învierea noastră și viețuirea frățescă a tuturor celor drepti în credință. — Pr. V. D. Ogradă.

Duhul păcii va birui. — Când lumea pământescă e cutremurată de război, în fiecare suflet se scurmă cenușa, se aprinde flacăra rugăciunii fierbinți, care pornește către mila lui Dumnezeu, singura nădejde de a câștiga pacea. Privim în zare și așteptăm crainicul păcii să vină între țări și popoare. Așteptăm omul cu vorbe înalte, fără să ne gândim că au venit mulți de aceștia, și tot ce au spus, a fost deșertăciune.

Dece oare, frații mei, nu ne ridicăm glasul rugilor spre mila cerească, căci

dreptatea lui Dumnezeu se descopere prin credință adevărată: „Iar dreptul din credință va fi viu” (Romani 1, 17).

Pedeapsa lui Dumnezeu vine peste popoare care calcă adevărul sfânt. Dacă nu ne vom schimba viața prin botezul pocăinței, mânia cerului va cădea peste noi, și șoarele vieții nu va mai răsări în veac. Dar mila Domnului e necuprinsă.

Va birui Duhul păcii, căci pătimind nu desnădăjdum, ci ne oțelim în credință. Din Sion va veni izbăvitorul cu ramura păcii de maslin. Să ne bucurăm în nădejde, să răbdăm în durere, și să stăruim în rugăciune, și duhul păcii vine earăș în inima, în casa, în țara noastră.

Să ne rugăm fraților, căci al Domnului este „pământul și plinirea lui” (I Corinteni 10, 6). Să așteptăm ceasul păcii cu frică și cu cutremur sfânt. Izbânda este a Domnului. Duhul sfânt ne aduce darurile cerului ca să fim mântuiți din această lume trecătoare. Căci „trăire și mângăiere în toate ispitele acestei lumi, Iisus ni-a făgăduit”. „Pacea mea las vouă”.

Prin ajutorul Domnului boala noastră, cea suflătoare, va fi vindecată. Sântem în vremea Postului mare, timp de împăcare cu Dumnezeu. Vă rog, cu Sf. apostol Pavel: „Împăcați-vă cu Dumnezeu”, (II Corinteni 20). — Pr. Miron Maier.

Cei vrednici de chemarea lor. Apostoli ai neamului, preoți și învățători, răsăriți din popor ca bradul din stâncă, s'au înfrățit de mult cu cerul plaiurilor ardene, cu pământul binecuvântat de Dumnezeu și de ruga fierbinte de fiecare zi a plugarului ce ară cu trudă și cu nădejde în viitor.

Dela orașe, unde au primit focul sacru din care să dea și fraților lor, s'au întors la vatra temporar părăsită ca, împreună cu credincioșii, să se împărtășească de paharul suferințelor ca și al bucuriilor trecătoare. S'au mângăiat în dureri și s'au încurajat în primejdii.

Cine era să țină nestânsă nădejdea de zile mai senine, dacă nu acești umili muncitori ai neamului?

Preoții, zilelor noastre, s'au străduit să fie vrednici de chemarea lor și de stăpânul lor Iisus Hristos.

Ar fi fost posibilă o desrădăcinare și plantarea lor în mediu străin? Nici decum.

El rămân astfel lângă poporul drag chiar și sub jug străin. Fără de păstori, ce s'ar alege din oile turmei?... Cine le-ar călăuzi prin spinii vieții, cine li-ar da hrana duhovnicească, și cine să le apere de sălbătăciuni?

Credința, isvorată din conștiința răspunderii lor, face pe duhovnici să rămână pe loc. Credința în Dumnezeu și dragostea de neam i-au ținut ca două rădăcini puternice.

Furtuna, abătută năprasnic asupra țării, pe ei i-a lovit mai întâi.

Și care li-a fost «vina»?...

Slujirea lui Hristos, cu toate forțele lor, și iubirea nepătată a neamului.

Au înălțat pretutindeni altare de jertfă nu numai din cărămidă și peatră, ci din inimii neprăhănite ca cerul zilelor de vară. Au păstrat cu sfințenie comoara moștenită și au sporit-o. Au străjuit la răscrucea drumului unul popor renăscut. Nu pentru bunuri trecătoare de care n'au avut parte toată viața, ci din poruncă dumnezeiască.

Li-a fost dat multora să ia cununa biruinții, iar altora povara suferințelor și tolagul pribegiei. Aceasta e răsplata binelui și a virtuții.

Sânt atâția martiri cari și-au aflat sălaş lângă frații lor de mult apuși.

Sânt atâția morți nevinovați și atâția frați cari așteaptă cu nădejde învierea de mâne. — Pr. V. D. Ogradă.

Grija de țărâime. Guvernul Bulgariei a aprobat recent o lege, care hotărăște ca tot țăranul bulgar, împlinind vârsta de 60 de ani, să primească o pensie anuală de 300 leva. În acest scop, fiecare țăran plătește o cotisație anuală de 60 leva.

Revista Sfântului Sinod „BIERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ”, publică în Nr. 1—2 din a. c. (Ianuarie-Februarie 1941), Comunicatul alcătuit de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și însoțit de Sf. Sinod în ședința Sa din 3 Dec. 1940 și care s'a publicat într'un număr din Ianuarie al foii noastre, scoțându-se și în broșură specială împreună cu un comentariu și alte articole sub titlu: „Mie a vieții este Hristos.”

Va putea astfel cunoaște toată preoțimea directivele atât de evanghelice și de lămurit stilizate înfățișate cu curaj și cu adevărat duh apostolic de I. P. S. Mitropolit Nicolae pentru a-și orienta activitatea după ele.

Martii, la sărbătoarea Bunevestiri, va avea loc la Timișoara solemnitatea înscăunării P. S. episcop Dr. Vasile Lăzărescu, act ce se va săvârși prin I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Conferințele ținute la Prefectură în zilele trecute au fost tot atâtea manifestații ale solidarității românești și ale voinții naționale de-a lupta pentru realizarea marilor noastre idealuri.

Remarcăm dintre aceste conferințe ca mai apropiate de preocupările noastre: „Creștinism și tradiție în viața națională” a Păr. rector Dr. D. Stăniloae, o minunată pledoară în favorul tradițiilor noastre de viață ca nerv al existenței și unității românești și „Energii ardene” a dlui prof. Lucian Blaga, în care a zugrăvit cu penel fin de maestru al gândului și al cuvântului portretul Mitropolitului Andrei, Baron de Șaguna.

Citii și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacția și Administrația: Sibiu, Academia teologică „Andreiană”. Redactor: Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu**. Abonament anual, Lei 260.

INFORMAȚIUNI

„Stegar al ortodoxismului și românismului”. Revista clerului din eparhia Argeșului, **Păstorul Ortodox**, în numărul său mai nou își exprimă admirarea pentru strădania cu care P. S. episcop **Nicolae Colan**, rămas în Clujul cutropit își continuă activitatea de Păstor: Pe lângă toate greutățile, P. S. Sa cercetează parohiile, face cursuri alături de profesori, împreună cu consilierii eparhiali, la Academia teologică, îngrijește de minunata revistă **Viața Ilustrată**, pregătind apariția organului oficial al eparhiei, P. S. episcop **Nicolae Colan**, — scrie revista argeșană, — „ca și atâția din vrednicii vlădici ardeleni, sub stăpâniri străine, stă de veghe și se trudește a păstra neștirbită viața sufletească a românilor despărțiți de patria mamă. ...P. S. Colan, e singurul nostru vlădică, rămas în afara granițelor — ca stegar al ortodoxismului și românismului”.

Mulțumire și recunoștință. *Primum: In numele preoțimii protopopiatului Brașov, luând cunoștință de articolul, „Prezicări” din Nr. 12, cu onoare vă aduc la cunoștință mulțumirea și recunoștința unanimă, exprimată de preoțime în conferința pastorală de primăvară, ținută în ziua de 11 Martie 1941 în Brașov, — față de ziarul „Telegraful Român” și autorul articolului specificat. — Brașov, la 17 Martie 1941. Dr. N. Stînghe, adm. protop.*

Memorandul dela 1892 oferit Academiei Române. Dl prof. **Alex. Lapedatu**, secretarul general al Academiei, a prezentat în ședința din 7 I. c. a înaltului așezământ, originalul memoran-

dului, pe care partidul național român din Ungaria și Transilvania îl duse, în 1892, împăratului Francisc Iosif I la Viena. Memorandul a fost, cum se știe înapoiat necetii — sub presiunea dela Budapesta — comitetului central al partidului. Memorandul, în forma aceasta, a fost oferit Academiei din partea dlui **Iuliu Maniu**, care îl păstrase în arhiva familiară dela Bădăcin.

Bursieri. Confor unui comunicat, al ministerului instrucțiunii și educației naționale, s'au acordat burse pentru 3694 studenți universitari și dela școale superioare. Intre acești bursieri sânt 1733 refugiați. Numărul elevilor dela școale secundare, primitori de burse, din fondurile ministerului, este 22.021, dintre cari 1824 refugiați.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 23 Martie 1941, va predica părintele **Patrichie Curea**.

Conferință publică se ține Duminecă, în 23 Martie 1941, ora 18, în sala prefecturii județului Sibiu. Va vorbi dl prof. universitar **Dr. Emil Teposu** despre: **Medicina și imperatiivele naționale.** Intrarea liberă.

Nr. 486—1941

(15) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Cincșor**, din protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela întâia apariție în **Telegraful Român**.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Casă parohială cu dependențele economice.
4. Sesiune parohială de 11 jugăre.
5. Un drept de pășunat pentru 3 vite.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare și de încuviințarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen, oficiului protopopesc ortodox român Făgăraș.

Concurenții, cu încuviințarea prealabilă a acestui oficiu protopopesc, se vor prezenta Duminecă sau sărbătoarea în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Făgăraș, la 28 Februarie 1941.

Prot. **Pavel Borzea**

FOIȘOARA

Cătră elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(30) De protopopul **Gh. Maior**

Preotul nu va povesti în biserică, pentruca să nu-și permită acest lucru nici crâsnicul, nici cântărețul, nici alții. Nu va admite adunări, în cari oamenii uită de duhul ce se cere acolo; nu va publica, nici debate lucruri streine de scopurile Bisericii, streine de edificarea sufletească a parohionilor. În cuprinsul bisericii există un loc mai sfânt: sfânta masă, — prestolul —, și locul dintre sfânta masă și ușile împărătești. În altar nu va admite să intre oricine. Numai crâsnicul, cântărețul și copiii de ajutor; să intre și aceștia învățați și obișnuți să umble cu atâta evlavie și băgare de seamă câtă comportă locul. Altor mireni să nu le îngăduie (can. 69 sin. VI ecum.) și la nici un caz femeilor (can. 44 al sin. dela Laodicea). Insuși preotul va umbla cu tot respectul, ce se cuvine locului. Nu va intra și nu va ieși nimeni în și din altar fără a-și face cruce, iar preotul și fără a săruta sfânta masă. Și nu vor duce în el nimic, nici pâne, nici poame, ouă, lapte, miere și orice alte alimente și lucruri, afară de prescură sau pânea pentru Sf. Pași. De vin, de apă, de untdelemn, de lumini, de tămâie și de smirnă, ci se vor lăsa afară, în fața iconostasului, pe mescioara, pe care se așează și parastasul. — Și în altar am

Concurs

(17) 1—3

Pentru întregirea postului de cantor ai parohiei **Hălchiu**, protopopiatul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în **Telegraful Român**.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă acest post va fi bugetat cu data de 1 Aprilie 1941.
2. Venitele uzitate în parohie.
3. Sesiune 5 jug. 400 st. p. pământ arabil.

Se menționează că cel ales, în afară de săvârșirea serviciului divin din Dumini și sărbători, este obligat să fie zilnic la săvârșirea Utreniei și Vecerniei.

Concurenții îndreptățiți conform regulamentelor în vigoare să-și înainteze cererile oficiului parohial ortodox-român Hălchiu.

Hălchiu, hotărâre luată în ședința Consiliului parohial și adunării generale parohiale din 9 Februarie 1941.

Preot **Ioachim N. Pura**
paroh.

Ad. 6/1941

(16) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Bălești**, protopopiatul Hașeg, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariție în „**Telegraful Român**”.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat, după pregătirea candidatului.
2. Casă parohială nu este și parohia nu contribuie la chirie.
3. Sesiunea parohială în teritor de 4 jugăre.
4. Adău câte 2 măsuri (a 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă din parohie.
5. Ziua de lucru de fiecare casă răscumpărată în naturale.
6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, cu autorizațiunea de candidare, însoțite de actele prevăzute de Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc din Hașeg.

Concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru ca să fie cunoscuți de credincioși.

Oficiul protopopesc ortodox român Hașeg în înțelegera cu Consiliul parohial Hașeg, 10 Martie 1941.

Ieronim Ciocan
protopop.

zis că este ceva și mai sfânt: sfântul prestol, simbolul mormântului Domnului, locul pe care se întâmplă mântuitoarea prefacere a sfințelor daruri, — și locul dela ușile împărătești până la sfânta masă. Pe sf. prestol nu se așează nimic din ce nu este rânduit încolo. Nici bani, nici cărți, nici orologiu, nici batistă. În cinstea Domnului, cel mult niște flori. Orice altceva profanează. Iar pe locul dintre ușile împărătești și sf. masă, preotul însuși nu va sta niciodată fără epitrahil, nici nu va trece din o parte în alta când nu e îmbrăcat de slujbă. Iar laicul, nici chiar când are să curețe să nu pășească pe sau peste această parte. Așa cere sfințenia și bunăcuviința locului.

Orice preot trebuie apoi să se pătrundă de ceea ce am putea numi ortodoxie în toate. Ortodoxia e concepție de viață, un fel de a trăi. Viața se manifestă prin forme și mijloace corespunzătoare. Și ortodoxia și le are pe ale sale, deplin armonizate. Dela zidire, exterior, interior, icoană, podoabă decorativă, aranjamenți, unelte sfinte, odăjdii, muzică, cetire, predicare, toate poartă pecetea ortodoxiei într'o biserică ortodoxă. Preotul trebuie să se simtă sfîngherit, când nu le găsește. Nimic mai supărător decât să vezi grămădite într'o biserică de-a noastră podoabe, cari nu cadrează cu spiritul și rânduelile Bisericii noastre.

Fiindcă mi-am propus să dau caracter cât mai practic sfaturilor mele, să fac aici o abatere, folositoare poate. Umblând la țară, deseori am avut prilej să constat, că, în ce privește odăjdii, bisericile stau foarte rău.